

KUSTBEVAKNINGEN

Organisatorisk enhet
Avdelningen för
strategisk inriktning och
ledningsstöd

Handläggare
Monica Blidner

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Datum
2025-12-30

Dnr
2025-1935

Informationssäkerhetsklassificering
Begränsat skyddsvärde

Ert datum
2025-09-29

Er referens
LI2025/01477

Kustbevakningens remissvar avseende slutbetänkandet om en moderniserad fiskelagstiftning SOU 2025:89

Kustbevakningen har följande synpunkter.

Förtydligande av hänvisning till Skånes kust i 2 kap. 7 §, 3 kap. 5 § och bilaga 1 i förslag till fiskelag

Hänvisning till Skånes västra, östra och södra kust i 2 kap. 7 §, 3 kap. 5 § och bilaga 1 punkterna 7 och 8 i förslag till fiskelag behöver förtydligas med mer exakta gränser. (Jämför hänvisning till östra kusten i Blekinge län (norr om Torhamnsudde) och kusten i Kalmar län söder om Kråkelund i 2 kap. 7 § i förslag till fiskelag.)

Formuleringen ”får fisket inte kräva användning av båt eller utgöras av angeldonsfiske eller liknande metod” bör förtydligas genom begränsning till ett redskap (3 kap. 8 och 13 §§ i förslag till fiskelag)

Kustbevakningen föreslår att skrivningen ”får fisket inte kräva användning av båt eller utgöras av angeldonsfiske eller liknande metod” i 3 kap. 8 och 13 §§ i förslag till fiskelag kompletteras med begränsning till ett handredskap. Det blir i praktiken inte någon skillnad i sak, eftersom det knappast är praktiskt möjligt att använda mer än ett handredskap med de förutsättningar som framgår av förarbeten, se regeringens proposition 1984/85:107 s 38 näst sista stycket.

”Det bör understrykas att frisläppandet avser enbart handredskapsfiske. Med handredskap avses endast sådana fiskeredskap som kan föras från hand, som fordrar passning med händerna under fisket och som består av krok och lina med eller utan spö. Typiska handredskap är kastspö (spinn, haspel, fluga), metspö, pimpel och pilk. Om t.ex. båt är ett nödvändigt hjälpmedel för att redskapet skall kunna användas, bör det inte anses som handredskap. Detta gör att exempelvis trollingfiske och fiske med dragutter inte omfattas av reformen.”

Bakgrunden till Kustbevakningens förslag är att nuvarande fiskelag ger utrymme för tolkning av hur många handredskap som är tillåtna för fritidsfiske på enskilt respektive allmänt vatten. På allmänt vatten har tolkningen varit att det inte finns någon begränsning i antalet handredskap som samtidigt används av en person. Detta har berörda myndigheter varit överens om. När det gäller antalet tillåtna handredskap per fritidsfiskare på enskilt vatten på ostkusten samt Väner och Mälaren finns det delade meningar. Det framgår av förarbetsuttalande ovan att redskapet ska föras från handen och kräva passning med handen under fisket, vilket knappast är möjligt med fler än ett redskap. Möjligheten att till exempel hålla ett metspö i varje hand är mer av teoretisk än praktisk betydelse. Att komplettera formuleringen ”får fisket inte kräva användning av båt eller utgöras av angeldonsfiske eller liknande metod” med begränsning till ett handredskap innebär därför ett förtydligande som är till hjälp för både allmänheten och kontrollmyndigheterna.

Förtydliga att EU:s bestämmelser om märkning och utmärkning av fiskeredskap gäller i första hand (4 kap. 10 § i förslag till fiskelag, 5 kap. 6 §, 6 kap. 3 § och 8 kap. 7 § i förslag till fiskeförordning)

Utredningen har av tidsskäl behövt utgå från att EU:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken är korrekt införlivade i nuvarande fiskelagstiftning. Detta stämmer inte när det gäller EU-regler om märkning och utmärkning av fiskeredskap. Det behöver enligt vår mening, för att lagstiftningen ska bli mer användarvänlig, i anslutning till ovan nämnda bestämmelser tydliggöras i den nya fiskelagen och fiskeförordningen att EU-rätten gäller före nationell författning och att nationella föreskrifter endast kompletterar EU:s förordningar. 4 kap. 10 § i förslag till fiskelag, 5 kap. 6 §, 6 kap. 3 § och 8 kap. 7 § i förslag till fiskeförordning bör därmed inledas med en upplysningsbestämmelse om EU-rätten. (Jfr skrivningarna i utredningen på sidan 485 f om utredningens överväganden angående upplysningsbestämmelser i fiskelagstiftningen.) Bestämmelser i sak om märkning och utmärkning bör undvikas i lagtexten, då förordning och myndighetsföreskrift är enklare att anpassa till EU:s bestämmelser. Bestämmelser om märkning och utmärkning bör så långt som möjligt kunna läsas samlat och inte splittras mellan olika nivåer av författning.

Problematisera med olika regler för försvårande av kontroll beroende på om tjänstemannen utför uppgifter enligt EU:s förordningar eller nationell rätt (11 kap. 12 § i förslag till fiskelag)

Det är inkonsekvent och ger upphov till avgränsningsproblem när den föreslagna straffbestämmelsen i 11 kap. 12 § om försvårande av kontroll gör skillnad på om tjänstemannen utför uppgifter enligt EU:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken eller om uppgifterna avser nationell rätt. Kustbevakningen anser att försvårande av kontroll ska vara straffsanktionerat i båda fallen.

Risk att undantag för ringa fall i straffbestämmelserna tillämpas på ett sätt som undergräver regleringen när det gäller fritidsfiske (11 kap. i förslag till fiskelag)

Utredningen har beskrivit vad som är ringa fall på sidan 1072 enligt följande ”Enligt utredningens uppfattning behöver en bedömning av om ett brott ska bedömas som ringa göras utifrån förutsättningarna i det enskilda fallet där skada, gärningskaraktär, motiv och personliga omständigheter beaktas. Undantaget för ringa brott bör tolkas snävt i syfte att inte undergräva regleringen och bör endast omfatta försumliga gärningar som saknar principiellt intresse.” Kustbevakningen vill understryka vikten av att undantaget tillämpas snävt för att inte undergräva regleringen och när det gäller skada orsakad av fritidsfiske är det till exempel

viktigt att ha i åtanke att det är den kumulativa effekten av ett stort antal fritidsfiskare som har negativ påverkan på bestånden, inte den enskilda överträdelser.

Viktigt att brister kopplade till bordningslejdare sanktioneras på ett effektivt sätt (avsnitt 17.10.11 i utredningen)

Utredningen föreslår i avsnitt 17.10.11 att Havs- och vattenmyndigheten ska utreda om brister kopplade till bordningslejdare kan omfattas av sanktionsavgiftssystemet. Brister kopplade till bordningslejdare är en allvarlig överträdelse enligt den gemensamma fiskeripolitiken inom EU. En användbar bordningslejdare kan vara avgörande för att kunna genomföra sjökontroll. Kustbevakningen tillstyrker att Havs- och vattenmyndigheten får ett uppdrag att utreda om brister kopplade till bordningslejdare kan omfattas av sanktionsavgiftssystemet, då det ger möjlighet till en tidseffektiv sanktion och förhoppningsvis rättelse. Sanktionsavgiften måste vara tillräckligt hög för att vara avskräckande med tanke på att avsaknad av bordningslejdare försvårar sjökontroll.

Ett utvidgat geografiskt verksamhetsområde avseende Kustbevakningens brottsbekämpning (avsnitt 17.21.1 i utredningen)

Kustbevakningen delar utredningens bedömning i avsnitt 17.21.1 att högre effektivitet i fiskelagstiftningens sanktionssystem skulle uppnås om Kustbevakningens geografiska verksamhetsområde för brottsbekämpning på fiskets område utökas till att omfatta samma område som myndighetens kontrollverksamhet enligt 10 kap. 10 § i förslag till fiskeförordning. En sådan utökning av vårt geografiska verksamhetsområde skulle lämpligen kunna göras i förslagen fiskeförordning med innebörd att när det gäller överträdelser av fiskelagstiftning får Kustbevakningens direkta brottsbekämpning även utföras på land i anslutning till de vattenområden som anges i 1 kap. 4 och 5 §§ kustbevakningslagen.

Förtydligande av Kustbevakningens ansvar för kontroll utanför svensk ekonomisk zon (10 kap. 10 § andra stycket i förslag till fiskeförordning)

Kustbevakningen önskar ett klargörande av vilken kontroll som avses i 10 kap. 10 § andra stycket 1 och 2 i förslag till fiskeförordning samt om punkten 4 i samma stycke kan bytas ut med en hänvisning till artikel 80 i rådets förordning (EG) nr 1224/2009 av den 20 november 2009 om införande av ett kontrollsystem i unionen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs (kontrollförordningen).

När det gäller punkterna 1 och 2 kräver tolkning av de aktuella konventionerna tillgång till förhandlingsprotokoll och expertkunskap hur konventionerna införlivats i EU-rätt och nationell rätt. När det gäller punkten 4, så finns ingen hänvisning till kontroll i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013. Det är viktigt att Kustbevakningens ansvar kan utläsas tydligt, även för personer utan expertkunskaper.

1932 års avtal med Danmark behöver implementeras tydligare i svensk författning när det gäller fritidsfiske (3 kap. 6 § i förslag om fiskeförordning)

Utredningen föreslår i flera fall att Havs- och vattenmyndigheten ska ges i uppdrag att utreda specifika frågor. Detta bör även gälla frågan om förtydligande i myndighetsföreskrift om danskt fritidsfiske i svenskt sjöterritorium enligt konventionen av den 31 december 1932 mellan Sverige och Danmark angående fiskeriförhållandena i de till Sverige och Danmark

gränsande farvattnen (SÖ 1933:13) - (1932 års fiskeavtal med Danmark). Avtalet behöver implementeras tydligare i svensk författning när det gäller danskt fritidsfiske i svenskt sjöterritorium. Havs- och vattenmyndigheten bör därför - inom ramen för sitt ansvar att föreskriva om utländska medborgares rätt till fiske enligt internationella överenskommelser enligt 3 kap. 6 § i förslag till fiskeförordning - ges i uppdrag att utreda, föreskriva och informera om vad som gäller för danskt fritidsfiske enligt 1932 års avtal med Danmark. Det synes framgå av förhandlingsprotokoll att danskt fritidsfiske sker med stöd av danska fiskeregler, men detta kan inte utläsas av svensk författning.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektör Lena Lindgren Schelin. I ärendets handläggning har deltagit verksamhetsutvecklare Andreas Jönsson, verksjurist Susanna Hedenmark, förundersökningsledare Jonatan Tholin, fiskerihandläggare Åsa Andersson, handläggare fiske Ola Vesterlund, handläggare sjöövervakning Mikael Wedin och verksjurist Monica Blidner, föredragande.

Lena Lindgren Schelin

Monica Blidner

Extern digital kopia till:

Försvarsdepartementet, enheten för samhällsskydd
Försvarsdepartementet, rättssekretariatet

Intern digital kopia till:

Ledningsgruppens ledamöter
SRAT
TULL KUST
SEKO